

OPIS MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU (SYLABUS)
dla przedmiotu *Podstawy prawoznawstwa i logiki prawniczej*
na kierunku *Prawno-ekonomicznym*

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu zajęć/przedmiotu – **Podstawy prawoznawstwa i logiki prawniczej**
2. Kod modułu zajęć/przedmiotu – **10-PPLP-pe1-s**
3. Rodzaj modułu zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny) – **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów – **prawno-ekonomiczny**
5. Poziom kształcenia – **I stopień**
6. Profil kształcenia (ogólnoakademicki / praktyczny) – **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje) – **I**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin –
Studia stacjonarne: 30 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń
Liczba punktów ECTS – **5 punktów**
Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców*) /
prowadzących zajęcia –
dr Piotr F. Zwierzykowski (piotr.zwierzykowski@amu.edu.pl)
9. Język wykładowy – **Język polski**
10. Moduł zajęć / przedmiotu prowadzony zdalnie (e-learning) – **nie**

*proszę podkreślić koordynatora przedmiotu

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu
 2. Wyposażenie studentów w elementarną terminologię prawną, prawniczą oraz logiczną oraz umiejętność poprawnego stawiania i rozstrzygnięcia problemów na elementarnym poziomie porządku prawnego i jego stosowania
3. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych:
 4. Elementarne wiadomości z logiki znajdujące się w zakresie nauczania matematyki we wszystkich typach szkół średnich (poziom obowiązkowy bez względu na profil klasy) oraz wiedza o prawie wchodząca w skład przedmiotów typu propedeutyka wiedzy o społeczeństwie.

5. Efekty kształcenia (EK) dla modułu i odniesienie do efektów kształcenia (EK) dla kierunku studiów

Symbol EK dla modułu zajęć/ przedmiotu	Po zakończeniu modułu i potwierdzeniu osiągnięcia EK student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
PPiLP_01	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i metody z zakresu prawoznawstwa, nauki o moralności oraz aksjologii prawa.	K_W01, 03, 04, 06 K_U01, 02, 04, 06, 08, 11 K_K05, 08, 10, 12
PPiLP_02	Posiada należyłą wiedzę z podstaw semiotyki i logiki. Wie, jakie są podstawowe prawa myślenia. Wie, czym charakteryzuje się wnioskowanie i jakie są jego rodzaje. Wie, jakie typy operacji inferencyjnych zastosować do rozstrzygania danych typów problemów. Ma kompetencje do posługiwania się poprawnie terminologią semiotyczną i logiczną. Posiada kompetencje do przekładania wyrażen języka powszechnego na wyrażenia języka symbolicznego. Oddziela poziom formalny języka od poziomu jego użycia. Potrafi wskazać na różnice w statusie semiotycznym poszczególnych wyrażen. Potrafi przyporządkować wyrażeniom języka powszechnego odpowiadające im kategorie semiotyczne i podać odpowiednie uzasadnienie. Potrafi wskazać na relacje między nimi i na konsekwencje niepoprawnych zastosowań. Ma kompetencje do konstruowania różnych typów definicji i uzasadniania ich błędności.	K_W01, 06, 09 K_U06, 12, 13 K_K07, 08, 12
PPiLP_03	Ma wiedzę co do swoistych dla prawników metod, zasad i dyrektyw związanych z tworzeniem, wykładnią, stosowaniem prawa i obrotem prawnym. Posiada kompetencje do analizy i diagnozowania zjawisk prawnych w kategoriach pojęć i metod prawoznawstwa. W szczególności – w podstawowym zakresie – potrafi zinterpretować tekst prawny, zanalizować i zdiagnozować proces wykładni i sądowego stosowania prawa pod względem ich zgodności z zasadami wykładni prawa wypracowanymi przez doktrynę prawniczą oraz orzecznictwo, a ponadto opisać i analizować pojawiające się w procesie tworzenia prawa, jego wykładni i stosowania swoiste problemy prawne.	K_W01, 03, 04, 06 K_U01, 02, 04, 06, 08, 11 K_K05, 08, 10, 12
PPiLP_04	Ma pogłębioną wiedzę co do konsekwencji zachodzenia kolizji między prawem a obyczajem i moralnością. Ma podstawową wiedzę z zakresu teorii sprawiedliwości. Potrafi sprawnie wykorzystać wiedzę z zakresu nauki moralności, która pozwala na samodzielne zdiagnozowanie problemów etycznych występujących w relacji prawo-moralność.	K_W01, 03, 04, 06 K_U01, 02, 04, 06, 08, 11 K_K05, 08, 10, 12

6. Treści kształcenia z odniesieniem do EK dla modułu zajęć/przedmiotu

Opis treści kształcenia modułu zajęć/przedmiotu	Symbol/symbole EK dla modułu zajęć/przedmiotu
<p>I</p> <p>1. Ogólne wiadomości o języku z perspektywy semiotyki logicznej. 2. Pojęcie znaku; związki o charakterze konwencjonalnym a związek przyczynowy; znaki słowne jako szczególna kategoria znaków. 3. Wyrażenia a wypowiedzi. 4. Role semiotyczne wypowiedzi. 5. Pojęcie i rodzaje ocen. 6. Pojęcie czynności konwencjonalnej; typy substratów czynności konwencjonalnej; rodzaje czynności konwencjonalnych; czynność konwencjonalna a wypowiedź performatywna. 7. Pojęcie metajęzyka.</p>	PPiLP_02
<p>II</p> <p>1. Pojęcie nazwy. 2. Pojęcie kategorii syntaktycznej i jej rodzaje. 3. Rodzaje nazw. 4. Desygnat, zakres i treść nazwy. 5. Pojęcie zbioru, klasy i agregatu.</p>	PPiLP_02
<p>III</p> <p>1. Stosunki między zakresami nazw. 2. Pojęcie klasy uniwersalnej. 3. Rodzaje stosunków między zakresami nazw. 4. Techniki określania tych relacji.</p>	PPiLP_02
<p>IV</p> <p>1. Pojęcie definicji. 2. Definicja realna oraz definicja nominalna. 3. Rodzaje definicji ze względu na ich zadania oraz budowę. 4. Typy błędów w definiowaniu.</p>	PPiLP_02
<p>V</p> <p>1. Funktory prawdziwościowe a spójniki międzyzdaniowe języka naturalnego. 2. Pojęcie funktora prawdziwościowego. 3. Rodzaje funktorów prawdziwościowych. 4. Definicje funktorów negacji, alternatywy nierozłącznej, alternatywy rozłącznej, dysjunkcji, równoważności i implikacji.</p>	PPiLP_02
<p>VI</p> <p>1. Pojęcie systemu prawnego i jego elementu: normy postępowania. 2. Obowiązkiwanie normy. 3. Norma prawna i jej rodzaje. 4. Cechy systemu prawa: spójność, zupełność oraz zamkniętość/otwartość. 5. Normy niezgodne oraz luki w prawie. 6. Reguły kolizyjne.</p>	PPiLP_01, 03, 04

VII 1. Formy tworzenia prawa. 2. Akty normatywne i ich rodzaje. 3. Budowa aktu normatywnego. 4. Pojęcie przepisu prawnego i jego typy.	PPiLP_01, 03, 04
VIII 1. Typy aktów normatywnych: konstytucja, ustawa, akt wykonawczy. 2. Relacje hierarchiczne, kompetencyjne, treściowe, derogacyjne i funkcjonalne między aktami. 3. Akty powszechnie oraz wewnętrznie wiążące. 4. Charakterystyka tekstu aktu normatywnego.	PPiLP_01, 03, 04
IX 1. Reguły egzegezy aktu normatywnego: interpretacyjne, inferencyjne oraz kolizyjne. 2. Wykładnia językowa, funkcjonalna oraz systemowa. 3. Wnioskowania prawnicze typu „wynikanie normy z normy” oraz wnioski aksjologiczne.	PPiLP_01, 03, 04
X 1. Stosowanie prawa: pojęcie oraz jego etapy. 2. Sądowe oraz kierownicze stosowanie prawa. 3. Formy procesu. 4. Domniemania prawne. 5. Teorie oceny dowodów. 6. Klauzule generalne.	PPiLP_01, 03, 04
XI 1. Stosunek społeczny, tetyczny oraz prawny. 2. Struktura stosunku prawnego: podmioty, przedmiot i treść. 3. Stosunki prawne prawa prywatnego oraz prawa publicznego. 4. Podmioty stosunku prawnego: charakterystyka, rodzaje. 5. Zdolność prawna oraz zdolność do czynności prawnych.	PPiLP_01, 03, 04
XII 1. Pojęcie i typy sprawiedliwości. 2. Formuły sprawiedliwości. 3. Relacja prawa do moralności.	PPiLP_01, 03, 04

7. Zalecana literatura:

Podręczniki podstawowe:

1. S. Wronkowska, *Podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa*, Ars boni et aequi, wyd. III, Poznań 2005.
2. Z. Ziemiński, *Logika praktyczna*, wyd. po 1996 r.

Pozostała literatura:

Logika

1. Ziemiński Z., *Logika praktyczna*, wydania po 1996 r. (podręcznik podstawowy).
2. Ajdukiewicz K., *Logika pragmatyczna*, Warszawa 1975.
3. Ajdukiewicz K., *Zagadnienie uzasadniania (w:) Język i poznanie*, tom II, Warszawa 1985.

4. Ajdukiewicz K., *Zarys logiki*, Warszawa 1960.
5. Batóg T., *Podstawy logiki*, Poznań 1999.
6. Borkowski L., *Elementy logiki formalnej*, Warszawa 1972.
7. Czepita S., *Reguły konstytutywne a zagadnienia prawoznawstwa*, Szczecin 1996.
8. Czeżowski T., *Filozofia na rozdrożu. (Analizy metodologiczne)*, Warszawa 1965.
9. Giedymin J., *Problemy, założenia, rozstrzygnięcia*, Poznań 1964.
10. Gizbert-Studnicki T., *Stwierdzenie jako akt mowy*, „*Studia Filozoficzne*” 1973, nr 3.
11. Kalinowski J., *Logika norm*, tłum T. Kwiatkowski, Lublin 1993.
12. Kamiński S., *Metoda i język. Studia z semiotyki i metodologii nauk*, „*Pisma wybrane*”, tom III, Lublin 1994.
13. Kmita J., *Wykłady z logiki i metodologii nauk*, Warszawa 1977.
14. Kotarbiński T., *Kurs logiki dla prawników*, Warszawa 1961.
15. Malewski A., *ABC porządnego myślenia*, Warszawa 1957.
16. Marciszewski W., *Podstawy logicznej teorii przekonań*, Warszawa 1972. Mortimer H., *Logika indukcji*, Warszawa 1982.
17. Lazari-Pawłowska I., *Model dedukcyjny w etyce (w:) Metaetyka*, pod red. I. Lazari-Pawłowskiej, Warszawa 1975.
18. Lewandowski A., *Ograniczenia aksjologiczne prawniczych wnioskowań instrumentalnych*, „*Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*” 1984, z. 2.
19. *Mała encyklopedia logiki*, pod red. W. Marciszewskiego, wyd. 2, Ossolineum 1988.
20. Nowak L., *Performatywy a język prawny i etyczny*, „*Etyka*”, t. 3, 1968.
21. Nordenstam T., *Model dedukcyjny (w:) Metaetyka*, pod red. I. Lazari-Pawłowskiej, Warszawa 1975.
22. Patryas W., *Elementy logiki dla prawników*, Poznań 2002.
23. Pawłowski T., *Tworzenie pojęć w naukach humanistycznych*, Warszawa 1986.
24. Wolter W., Lipczyńska M., *Elementy logiki. Wykład dla prawników*, wyd. II, Warszawa-Wrocław 1976.
25. Wróblewski J., *Logika prawnicza a teoria argumentacji Ch. Perelmana*, wstęp do: Ch. Perelman, *Logika prawnicza. Nowa retoryka*, Warszawa 1984.
26. Ziemiński Z., *Logiczne podstawy prawoznawstwa*, Warszawa 1966.

Prawoznawstwo

1. A. Bator, W. Gromski, A. Kozak, S. Kaźmierczyk, Z. Pulka, *Wprowadzenie do nauk prawnych. Leksykon tematyczny*, Warszawa 2006.
2. T. Gizbert-Studnicki, *O nieważnych czynnościach prawnych w świetle koncepcji czynności konwencjonalnych*, „*Państwo i Prawo*” 1975, z. 4.
3. *Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie*, pod red. S. Wronkowskiej i M. Zmierzak, wyd. IX, Warszawa 2005.
4. A. Korybski, L. Leszczyński, A. Pieniążek, *Wstęp do prawoznawstwa*, Lublin 2003.
5. A. Kość, *Podstawy filozofii prawa*, Lublin 2005.
6. J. Kowalski, W. Lamentowicz, P. Winczorek, *Teoria państwa i prawa*, Warszawa 1986.
7. W. Lang, *Prawo i moralność*, Warszawa 1989.
8. W. Lang, J. Wróblewski, S. Zawadzki, *Teoria państwa i prawa*, Warszawa 1979.
9. L. Morawski, *Wstęp do prawoznawstwa*, wyd. VIII, Toruń 2004.
10. J. Nowacki, Z. Tobor, *Wstęp do prawoznawstwa*, Warszawa, wyd. najnowsze.
11. L. Nowak, S. Wronkowska, M. Zieliński, Z. Ziemiński, *Czynności konwencjonalne w prawie*, „*Studia Prawnicze*” 1972, z. 33.
12. K. Opałek, J. Wróblewski, *Prawo. Metodologia. Filozofia. Teoria prawa*, Warszawa 1991.
13. K. Opałek, J. Wróblewski, *Zagadnienia teorii prawa*, Warszawa 1969.
14. *Polskie dyskusje o państwie prawa*, pod red. S. Wronkowskiej, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 1995.
15. G.L. Seidler, H. Groszyk, J. Malarczyk, A. Pieniążek, *Wstęp do nauki o państwie i prawie*, Lublin, wyd. najnowsze.
16. T. Stawecki, P. Winczorek, *Wstęp do prawoznawstwa*, Warszawa 1999.
17. R. Sarkowicz, J. Stelmach, *Teoria prawa*, Kraków 1996.

18. J. Stelmach, R. Sarkowicz, *Filozofia prawa XIX i XX wieku*, Kraków 1998.
19. P. Winczorek, *Wstęp do nauki o państwie*, Warszawa 1995.
20. K.A. Wojtaszczyk, *Kompendium wiedzy o państwie współczesnym*, wyd. 4, Liber, Warszawa 2000.
21. S. Wronkowska, *Podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa*, wyd. III, Poznań 2005.
22. S. Wronkowska, Z. Ziemiński, *Zarys teorii prawa*, Poznań 1997.
23. M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, wyd. 3, Warszawa 2006.
24. Z. Ziemiński, *O pojmowaniu sprawiedliwości*, Lublin 1992.
25. Z. Ziemiński, *Problemy podstawowe prawoznawstwa*, Warszawa 1980.
26. Z. Ziemiński, *Sprawiedliwość społeczna jako pojęcie prawne*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 1996.
27. Z. Ziemiński, *Teoria prawa*, wyd. czwarte, Warszawa-Poznań 1978.
28. M. Zirk-Sadowski, *Wprowadzenie do filozofii prawa*, „Zakamycze” 2000.

8. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.:

Informacje o charakterze i dostępności materiałów potrzebnych do zajęć przekazują prowadzący zajęcia na początku roku akademickiego.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EK (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	✓
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	X
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EK (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EK lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EK dla modułu zajęć/przedmiotu					
	PPiLP_01-04					
Egzamin pisemny	X					
Egzamin ustny	X					
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne	X					
Kolokwium ustne	X					
Test	X					
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

Nie wszystkie treści kształcenia muszą być zrealizowane na wykładach lub ćwiczeniach – niektóre mogą być przez prowadzącego zalecone do samodzielnego opracowania przez studentów w ramach oczekiwanej od nich tzw. pracy własnej. Niektóre treści kształcenia mogą być – wedle uznania poszczególnych prowadzących – przedmiotem wyłącznie ćwiczeń; wiedza w ich zakresie podlega wówczas ewentualnemu sprawdzeniu w trybie zaliczenia i nie jest wymagana na egzaminie, o ile wykładowca nie postanowi inaczej. Przykładowe – podstawowe – pytania-zadania egzaminacyjne oraz zaliczeniowe podają prowadzący na zajęciach.

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		Studia stacjonarne: 30 godzin wykładu 15 godzin ćwiczeń
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	45 godzin
	Czytanie wskazanej literatury	15 godzin
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	-
	Przygotowanie projektu	-
	Przygotowanie pracy semestralnej	-

	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	Studia stacjonarne: 45 godzin
	Inne (jakie?) – e-learning (s. niestacjonarne)	-
	...	-
SUMA GODZIN		150 godzin
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		5 punktów (zob. s. 1)

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

Student otrzymuje wszystkie ww. punkty ECTS za ostateczne zaliczenie całego modułu *Podstawy prawoznawstwa i logiki prawniczej*, tzn. zaliczenie ćwiczeń i złożenie z oceną pozytywną egzaminu z tego przedmiotu. W skład tego modułu wchodzi: wykład oraz ćwiczenia.

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student(ka) (1) prezentuje bardzo dobry poziom poszczególnych umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów kształcenia dla tego modułu, w tym bardzo dobrą umiejętność sprawnego stosowania metod i pojęć prawoznawstwa, (2) potrafi wykorzystać posiadaną przez siebie, zaawansowaną wiedzę w toku przekonującej argumentacji prawniczej i logicznego wyciągania wniosków, (3) umie sprawnie formułować swoje myśli i poglądy oraz drobiazgowo i racjonalnie je uzasadniać, nie popełniając przy tym żadnych błędów argumentacyjnych, (4) w stopniu najwyższym dba o poprawność i kulturę języka

dobry plus (+db; 4,5): student(ka) (1) prezentuje niemal bardzo dobry poziom poszczególnych umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów kształcenia dla tego modułu, w tym niemal bardzo dobrą umiejętność sprawnego stosowania metod i pojęć prawoznawstwa, (2) potrafi wykorzystać posiadaną przez siebie, zaawansowaną wiedzę w toku przekonującej argumentacji prawniczej i logicznego wyciągania wniosków, z rzadka tylko wykazując w tym zakresie niedostatki, (3) umie sprawnie formułować swoje myśli i poglądy oraz drobiazgowo i racjonalnie je uzasadniać, nie popełniając przy tym niemal żadnych błędów argumentacyjnych, (4) pieczołowicie dba o poprawność i kulturę języka

dobry (db; 4,0): student(ka) (1) prezentuje dobry poziom poszczególnych umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów kształcenia dla tego modułu, w tym dobrą umiejętność sprawnego stosowania metod i pojęć prawoznawstwa, (2) potrafi wykorzystać posiadaną przez siebie wiedzę w toku przekonującej argumentacji prawniczej i logicznego wyciągania wniosków, (3) umie sprawnie formułować swoje myśli i poglądy oraz racjonalnie je uzasadniać, rzadko popełniając błędy argumentacyjne, (4) dba o poprawność i kulturę języka

dostateczny plus (+dst; 3,5): student(ka) (1) prezentuje wyższy od minimalnego poziom poszczególnych umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów kształcenia dla tego modułu, w tym wyższą od minimalnej umiejętność sprawnego stosowania metod i pojęć prawoznawstwa, (2) potrafi wykorzystać posiadaną przez siebie wiedzę w toku argumentacji prawniczej i logicznego wyciągania wniosków, ta czasami jest

jednak nieprzekonująca (3) umie formułować swoje myśli i poglądy oraz zasadniczo racjonalnie je uzasadniać, popełniając jednak czasem błędy argumentacyjne, (4) zasadniczo dba o poprawność i kulturę języka

dostateczny (dst; 3,0): student(ka) (1) prezentuje minimalny poziom poszczególnych umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów kształcenia dla tego modułu, w tym minimalną umiejętność sprawnego stosowania metod i pojęć prawoznawstwa, (2) potrafi wykorzystać posiadaną przez siebie wiedzę w toku argumentacji prawniczej i logicznego wyciągania wniosków, często jednak w niezbyt przekonujący sposób (3) co do zasady umie formułować swoje myśli i poglądy oraz zasadniczo racjonalnie je uzasadniać, popełniając jednak błędy argumentacyjne, (4) dba w stopniu minimalnym o poprawność i kulturę języka

niedostateczny (ndst; 2,0): student(ka) (1) nie prezentuje nawet minimalnego poziomu poszczególnych umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów kształcenia dla tego modułu, w tym minimalnej umiejętności stosowania metod i pojęć prawoznawstwa, (2) w skutek powyższych braków nie potrafi wykorzystać wiedzy w toku argumentacji prawniczej i logicznego wyciągania wniosków, (3) nie jest więc również w stanie racjonalnie uzasadnić swoich myśli i poglądów, w miejsce wiedzy stosując obiegowe opinie i nielojalne fortele erystyczne, (4) nie dba o poprawność i kulturę języka.